

Statens vegvesen

Notat

Til:	Ingelin Krüger Jostein Vandaskog Kåre Mittet Rolandsen Stein Jaatun Trude Schistad	Saksbehandler/telefon: Jon Flydal / 97753355 Vår dato: 31.08.2018 Vår referanse: 18/183684-1
Fra:	Trafikksikkerhet	
Kopi:	Anders R. Hovdum Morten Hafting	

Retningslinjer for varsling av militær aktivitet på offentlig vei

Bakgrunn

Militær aktivitet på og ved offentlig vei medfører økt risiko for uønskede hendelser. I det etterfølgende er retningslinjer for varsling av militær aktivitet presentert. Formålet er å ivareta trafikksikkerhet og avvikling på en god måte. Prinsipper fra Håndbok N301 Arbeid på og ved veg ligger til grunn for disse retningslinjene.

Skiltvedtak

Bestemmelser og ansvar for midlertidig skilting ved alle arbeider og tilstelninger på og nær offentlig vei fremkommer av kapittel 14 i skiltforskriften. For riks- og fylkesveg er regionvegkontoret skiltmyndighet for varslingen, for kommunal vei er kommunen skiltmyndighet. Skiltmyndigheten er ansvarlig for å godkjenne skiltplanen og treffe nødvendig vedtak. Ansvar for gjennomføring og oppfølging av planen på arbeidsstedet skal tillegges utførende etat eller entreprenør, i dette tilfellet forsvaret.

Dette betyr at det er Statens vegvesen (kommunen for kommunal vei) som bestemmer kravene til trafikksikkerhet og fremkommelighet. Dette er et ansvar vegholder uansett har og som må følges opp også når det tillates militær aktivitet. Ansvar for gjennomføring og oppfølging tillegges forsvaret. På denne måten blir begge parter ansvarliggjort. Denne ansvarsdelingen medfører også at begge parter må ha riktig kompetanse for å gjennomføre aktiviteten på en trafikksikker måte.

Restriksjoner etter Forskrift om bruk av kjøretøy

Forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy, § 5-3, sier at kjøretøy og vogntog ikke må brukes eller tillates brukt på offentlig veg med større vekter eller dimensjoner enn det som er tillatt for vegen. Krav til dispensasjonen beskrives i § 5-11, der det blant annet er krav til gul, blinkende varsellykt, ledsagerkjøretøy og samband.

Forsvaret har en rekke stridskjøretøy som overstiger både vekter og dimensjoner gitt i nevnte forskrift. Her nevnes eksempelvis CV90 stormpanservogn, Leopard 2A4NO stridsvogn, Leopard 1 bergepanser, Leopard 1 Ingeniørpanservogn, Leopard 1 brulegger, Wisent 2 bergepanser/ Wisent 2 Ingeniørpanservogn, Sisu XA-180, pansret personellkjøretøy, M-113 pansret personellkjøretøy (flere varianter), M-109, pansret selvdrevet artilleri. Eksempelvis er en Wisent 2 bergepanser 3,5 meter bred med tomvekt 57 tonn og maksimalvekt 69 tonn.

Dette er kjøretøy som med sin vekt og dimensjon i utgangspunktet ikke kan benyttes på offentlige veger i Norge. Men som nevnt i første avsnitt så kan det dispenseres med vilkår om bruk av varsellys og ledsagerkjøretøy.

Det oppstår en problemstilling med vilkårene når det skal øves med disse kjøretøyene som i en stridssituasjon. Da har Forsvaret behov for å kunne manøvrere, også på og i tilknytning til offentlig veg, uten den båndleggingen som disse vilkårene representerer.

Det er bakgrunnen for at Forsvaret og Statens vegvesen under militær aktivitet skiller mellom «øvingsområde» og «kampsoner». Øvingsområdet vil ha en lengre utstrekning og kunne inneholde flere kampsoner. Kampsoner er områder der aktiviteten er høyest under øvelser. I denne avgrensede kampsonen skal kjøretøyene kunne manøvrere fritt uten de vilkår som dispensasjonene ellers gir.

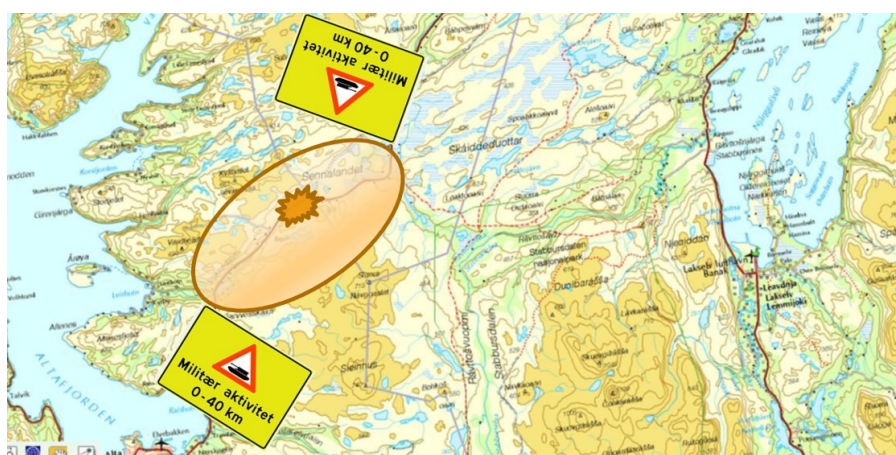
Det er Region øst ved Trafikant og kjøretøy fagseksjon som behandler alle dispensasjonssøknader fra nevnte forskrift. Dette gjelder for hele landet.

Varsling av øvingsområde

For å informere om militær aktivitet over en lengre strekning benyttes skilt 560 Opplysningstavle med gulgrønn bunnfarge. Skiltet kan også benyttes for å informere om militær transport langs veien eller flere kampsoner. Skilt 560 kan vise fareskilt «Militær aktivitet» og ha tekst «Militær aktivitet». Tekst på engelsk brukes ikke. Lengden på strekningen for øvingsområdet bør vises på skiltet.

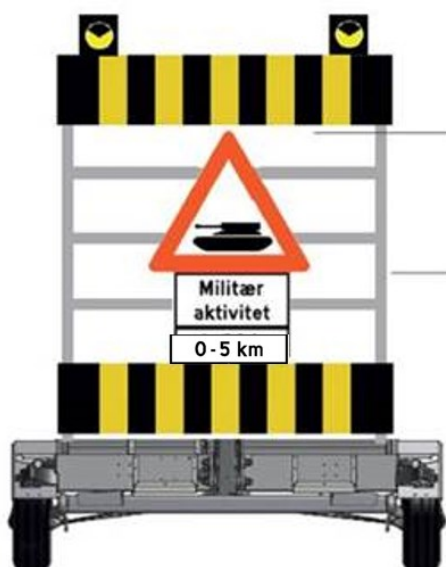
Figur 1 560 opplysningstavle Militær aktivitet

Figur 2 Eksempel på skilting av øvingsområde

Varsling av kampsoner

Områder der aktiviteten er høyest under øvelser kalles kampsoner. Her kan det benyttes varselpanel utstyrt med fareskilt og underskiltene 808 med tekst «Militær aktivitet» og 804 «Utstrekning». Andre fareskilt eller tekst benyttes ikke. Eksempel på et slikt varselpanel er vist under. Varselpanelet skal utformes i henhold til kravene i håndbok N301 «Arbeid på og ved veg». Dette er plassert på flyttbar tilhenger for å kunne endre plassering enkelt og raskt. Plassering skal til enhver tid være der aktiviteten er høyest, og skiltet skal fjernes når aktiviteten opphører. Kampsoner bør være så korte som mulig, normalt ikke mer enn 5 km. Kampsoner skal være bemannet med militærpoliti som varsler og ved behov stanser sivil trafikk.

Figur 3 Varselpanel Militær aktivitet

